

Jacob Maris moet eens gezegd hebben: „een schilderij is af als men zien kan wat het voorstelt.”

Als men zich den zin van dit zoo compact uitgedrukte oordeel goed voorstelt, dan staat die opvatting reusachtig hoog.

Zij houdt een wereld in van de grootste technische knapheid: de wolken moeten jagen, het blauw diepte en ruimte uitdrukken, het licht om en over alles trillen en leven, het landschap rustig en vast, de figuren volmaakt van actie zijn, de vogels moeten vliegen, elke stof moet weergegeven worden.

Persoonlijk heeft hij aan deze eisch geheel voldaan. Zijn schilderijen zijn volkomen geacheveerd. Alles leeft, alles doet wat het doen moet, het vallen van elke lichtstraal is logisch beredeneerd, maar gevoelig uitgevoerd; elke penseelstreek staat op haar plaats, maar ook geen enkele te veel.

Het spreekt wel van zelf dat deze volkomenheid alleen de vrucht is van nauwkeurige studie naar de natuur en van verbazend veel werken.

Gelijkelijk met de opvatting werd ook de behandeling breeder en krachtiger. Het fijne dunne wat zijn vroegere schilderstukken onderscheidde, o. a. in een meisje dat kippen voert, waar de geheele entourage van huis en hof zoo precies, zoo conscientieus gevolgd is, verdwijnt geheel en de streken van 't penseel worden vrijer, malscher.

Bij hem is voortaan doel een krachtigen indruk van 't geheel te geven, daaraan maakt hij alles ondergeschikt, zelfs de kleur. En dat schoone bereikt hij slechts door het logische, het wel beredeneeren van de geheele compositie van het schilderij.

„De juiste verhoudingen van licht en donker, het nauwkeurig bepalen der omtrekken, het geacheveerde, dat alles is hoofdzaak en het publiek heeft gelijk dit van een schilderij te eischen; maar het mooie van kleur, de toon, dat doen we voor elkaar,” is een van de vele en beminnelijke gezegden van Jacob Maris.

Het beeld dat men van den persoon krijgt uit de talloze aanhalingen en gezegden is dat van een bijzonder human mens, van een kunstenaar, die hoog genoeg staat om ten volle de meest verschillende kunstuitingen te appreciëren, mits het kunst zij.

Men vergt veel van de toegevendheid der artisten, in een tijd dat determineeren van beroemde tijdgenooten dagelijksch werk is, wat nog versterkt wordt door het van listige Yankee's uitgevonden „interviewen”. Hierdoor worden

